Til Cavlingkomitéen

Jeg indstiller Sebastian Stryhn Kjeldtoft, Politiken, og Thomas Foght, Jyllands-Posten, til Cavlingprisen 2026 for serien Cyberslaverne.

Jeg har arbejdet med kriminalitet i 28 år, 15 af dem i dansk politi og efterretningstjeneste. Jeg har set svindel fra efterforskerens stol, fra bankens og betalingsvirksomhedens og i dag fra den europæiske betalingsbranches. Derfor ved jeg, hvor sjældent en journalistisk serie flytter noget, som fagfolk har siddet fast i i årevis.

Svindel lander hos politiet som enkeltsager. Et beløb på 40.000 kroner, en pensionist, en falsk investeringsplatform. Hver for sig ser de små ud, og hver for sig bliver de henlagt. Ingen får samlet dem, og derfor ser ingen industrien bag. Formueforbrydelser er faldet med næsten 30 procent i de officielle tal, mens svindlen i cyberspace er vokset med mere end 500% under overfladen. Statistikken viser et roligere Danmark end det, ofrene bor i.

Sebastian og Thomas rejste derhen, hvor sagerne hænger sammen. Thailand, Myanmar, Filippinerne, Kenya. De fandt mennesker, der holdes som slaver i industrialiserede svindelcentre og tvinges til at svindle os, og de viste, at de ”små” sager herhjemme er det sidste led i en industriel produktionskæde. De har fulgt sporene til netværk med forbindelser til Kina, til korrupte magthavere og til aktører med interesse i, at det fortsætter. Den slags kan en dansk myndighed ikke selv se, når den sidder med en lup og betragter sagerne én ad gangen.

Serien gør også noget, som min faglighed aldrig helt kan, den viser, at der er ofre i begge ender. Ofret i Aarhus og ofret i Myanmar er fanget i det samme system, og det ændrer, hvordan vi taler om svindel. Jeg har selv oplevet, at det rykker ved mit verdensbillede.

Danmark fejrer sig selv som verdens mest digitale samfund. Embedsværket leverer til politikerne et billede, der er mere pænt end sandt. Her har den fjerde statsmagt gjort det, den er til for: skaffet et billede af virkeligheden og skabt oplyst grundlag for beslutningstagerne om et problem, der alt for længe har været fortiet. Jeg har som fagperson haft glæde af arbejdet, og jeg ved, at det bliver brugt i politiske og faglige drøftelser om, hvordan vi bedre kan beskytte borgerne.

Det er banebrydende, modigt og grundigt arbejde. Det fortjener Cavlingprisen.

Med venlig hilsen

Sune Gabelgård

Podcastvært på podcasten Bedraget af en svindler og medlem af Regeringens Kriminalitetsforebyggelses kommission